T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **1**

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **22**

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 13
8. EKLER 20

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Yapısı.....3
Tablo 2: Akademik Personel Kadro Durumu 4
Tablo 3: İdari Personel Kadro Durumu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Bilgileri 5
Tablo 5: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Bilgileri 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 7
Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL).....7
Tablo 9: Performans İçin Unvan Bazında Değerlendirilen Personel Yüzdesi.....16

www.balioglu.net

KISALTMALAR

KKTC : Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

ODTÜ : Orta Doğu Teknik Üniversitesi

TBMM : Türkiye Büyük Millet Meclisi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Kurum İçi Bilimsel Denetim Kapsamında Tutulması Gereken Bilimsel Faaliyetlere İlişkin Verilerin Tam Olarak Tutulmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ); Türkiye ve Orta Doğu ülkelerinin kalkınmalarına katkıda bulunmak, özellikle fen bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında eleman yetiştirmek üzere 15 Kasım 1956 tarihinde "Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü" adıyla eğitime başlamıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesinin Kuruluş ve Hazırlıkları Hakkındaki 6887 sayılı Kanun 29 Ocak 1957 tarihinde, ODTÜ'nün özel statüsünü belirleyen ve tüzel kişiliğine kavuşturan 7307 sayılı Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kanunu ise 27 Mayıs 1959 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

www.balioglu.net

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunudur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde

Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

ODTÜ, akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlüğü, Enstitü Müdürlükleri, Konservatuar ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Kalite Komisyonu, Koordinatörlükler, Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Bilimsel Araştırma Birimi, Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcıları ile bunlara bağlı Daire Başkanlıkları, Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör, Cumhurbaşkanı tarafından dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

Üniversitenin akademik organı Senato olup Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

ODTÜ, halen üç ayrı kampusta eğitim, araştırma ve toplumsal hizmet faaliyetlerini yürütmektedir. Ankara'daki ana kampusu, yaklaşık 40.000 dekarlık bir araziye sahiptir; bu arazi, 30.430 dekarlık orman alanını ve Ankara'nın merkezinden 20 km uzaktaki Eymir Gölü'nü de içine almaktadır. Akdeniz sahilindeki ODTÜ Mersin-Erdemli Kampusu Deniz Bilimleri Enstitüsü'nü barındırmaktadır. ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu, TBMM ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi tarafından kabul edilen bir uluslararası anlaşma ile kurulmuş ve KKTC Güzelyurt bölgesinde inşa edilen tesislerinde 2005-2006 akademik yılı başında eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamıştır.

ODTÜ'de 41 lisans programının yürütüldüğü 5 fakülte bulunmaktadır. Üniversite bünyesinde bulunan Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Enformatik, Uygulamalı Matematik ve Deniz Bilimleri Enstitülerinde ise 108 yüksek lisans ve 69 doktora programı yürütülmektedir.

ODTÜ'de öğretim dili İngilizcedir. Hazırlık sınıfı öğrencilerine İngilizce eğitimi Yabancı Diller Yüksek Okulu tarafından verilmektedir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
• Rektör • Rektör Yardımcıları • Genel Sekreterlik • İç Denetim Birimi • Hukuk Müşavirliği • Daire Başkanlıkları Bilgi İşlem İdari ve Mali İşler Kütüphane ve Dokümantasyon Öğrenci İşleri Personel Sağlık Kültür ve Spor Strateji Geliştirme Yapı İşleri ve Teknik • Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri • Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi • Halkla İlişkiler Müdürlüğü	• Rektör • Rektör Yardımcıları • Yönetim Kurulu • Senato • Fakülteler Mimarlık Fakültesi Fen Edebiyat Fakültesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Eğitim Fakültesi Mühendislik Fakültesi • Enstitüler: Uygulamalı Matematik Enstitüsü Enformatik Enstitüsü Deniz Bilimleri Enstitüsü Fen Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü • Yüksekokullar Yabancı Diller Yüksekokulu • Meslek Yüksekokulları Meslek Yüksekokulu Uygulama ve Araştırma Merkezleri (30 adet) ile Uzaktan Eğitim Programı

Üniversite'de 2020 yılsonu itibariyle toplam 4.529 personel hizmet vermektedir. Bunlardan 2010'u akademik personel olup 43'ü yabancı uyrukludur. Üniversitenin idari personel sayısı 1.250, sürekli işçi sayısı 245, sözleşmeli personel sayısı 89, geçici işçi sayısı 36'dır. Ayrıca 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında 818 işçi (Taşeron olarak bilinen) ile ücretleri Döner Sermaye gelirlerinden karşılanan 81 işçi üniversitenin değişik birimlerinde çalışmaktadır.

Üniversitenin akademik ve idari personel kadro durumu aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 2: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli	
	Dolu	Boş*	Toplam	Tam zamanlı	Yarı zamanlı
Profesör	369	120	489	x	
Doçent	157	130	287	x	
Dr. Öğretim Üyesi	212	127	339	x	
Öğretim Görevlisi	455	176	631	x	
Araştırma Görevlisi	817	442	1.259	x	
TOPLAM	**2.010**	**995**	**3.005**		

**Saklı kadrolar sayılara dahil edilmiştir.*

Tablo 3: İdari Personel Kadro Durumu

Sınıflar	Dolu	Boş	TOPLAM
Genel İdari Hizmetler	689	407	1.096
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	49	80	129
Teknik Hizmetleri Sınıfı	429	197	626
Avukatlık Hizmetleri	6	4	10
Yardımcı Hizmetli	77	383	460
Toplam	**1.250**	**1.071**	**2.321**

www.balioglu.net

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun, 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 575.977.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 119.794.259,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 695.771.259,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %94,40'ı olan 656.998.463,00 TL'si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2020 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Bilgileri

www.balioglu.net

Ekonomik Kod	Gider Çeşidi	Bütçe Başlangıç Ödeneği(TL)	Yıl Sonu Toplam Ödenek (TL)	Yıl Sonu Toplam Harcama(TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme Oranı %	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01	**Personel Giderleri**	384.884.000,00	418.424.700,00	415.795.293,00	99,37	63,29
02	**Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri**	64.087.000,00	68.585.300,00	67.154.569,00	97,91	10,22
03	**Mal ve Hizmet Alım Giderleri**	65.700.000,00	125.228.676,00	104.814.084,00	83,69	15,95
05	**Cari Transferler**	12.842.000,00	18.039.583,00	15.639.974,00	86,69	2,38
06	**Sermaye Giderleri**	48.464.000,00	65.493.000,00	53.594.543,00	81,83	8,16
TOPLAM		**575.977.000,00**	**695.771.259,00**	**656.998.463,00**	**94,42**	**100,00**

Buna göre personel giderlerinde %99,37, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde %97,91, mal ve hizmet alım giderlerinde %83,69, cari transferlerde %86,69 ve sermaye giderlerinde %81,83 oranlarında harcama yapılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2019 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır.

Tablo 5: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Bilgileri

Ekonomik Kod	Gelir Çeşidi	Bütçe Başlangıç Tahmini(TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	47.675.000,00	45.762.317,89	95,98	7,07
04	Alınan Bağ. Ve Yard. İle Özel Gelirler	512.003.000,00	580.863.067,16	113,44	89,70
05	Diğer Gelirler	16.299.000,00	22.641.773,99	138,91	3,50
Toplam		**575.977.000,00**	**649.267.159,04**	**112,72**	**100,27**
	Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler	-	1.721.531,52	-	0,27
Net Toplam		**575.977.000,00**	**647.545.627,52**	**112,42**	**100**

Üniversitenin 2020 yılı bütçe gelirleri tahmini 575.977.000,00 TL olup yılsonu gelir gerçekleşmesi toplamı 647.545.627,52 TL olmuştur. Gelir gerçekleşmesin bütçe tahminine oranı %112,42'dir.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri ise aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

www.balioglu.net

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	306.522.185,89	361.606.309,09	415.795.293,00	17,97	14,99
SGK Devlet Prim Giderleri	49.021.617,45	58.489.643,21	67.154.569,00	19,31	14,81
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	94.124.235,38	107.843.048,62	104.814.084,00	14,58	-2,81
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	13.380.153,45	14.814.444,33	15.639.974,00	10,72	5,57
Sermaye Giderleri	69.256.687,23	42.374.086,12	53.594.543,00	-38,82	26,48
Sermaye Transferleri					
Toplam	**532.304.879,40**	**585.127.531,37**	**656.998.463,00**	**9,92**	**12,28**

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri					
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	59.757.551,40	68.794.325,87	45.762.317,89	15,12	-33,48
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	475.579.425,44	488.209.458,00	580.863.067,16	2,66	18,98
Diğer Gelirler	18.748.487,94	24.361.689,67	22.641.773,99	29,94	-7,06
Sermaye Gelirleri					
Toplam	**554.085.464,78**	**581.365.473,54**	**649.267.159,04**	**4,92**	**11,68**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.929.565,23	1.111.357,44	1.721.531,52	-42,40	54,90
Net Toplam	**552.155.899,55**	**580.254.116,10**	**647.545.627,52**	**5,09**	**11,60**

www.balioglu.net

Orta Doğu Teknik Üniversitesinin dönem faaliyet geliri 849.888.895,88 TL, faaliyet gideri ise 1.032.971.741,38 TL olup Kurumun 2020 yılını 183.082.845,50 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, Iskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu
1.032.971.741,38	851.610.427,40	1.721.531,52	849.888.895,88	183.082.845,50

Orta Doğu Teknik Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Kanun'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de Üniversitenin kaynakları arasında yer almaktadır.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2020 yılını 3.575.251,40 TL dönem zararı ile kapatmıştır.

Üniversite'nin ortağı olduğu Teknokent bulunmaktadır. 4691 Sayılı Teknoloji

Geliştirme Bölgeleri Yasası kapsamında ODTÜ Teknokent Yönetici Şirketi olarak görev yapan ODTÜ TEKNOKENT Yönetim A.Ş. 1991 yılında kurulmuştur. ODTÜ'nin yanında ODTÜ Geliştirme Vakfı, Ankara Sanayi Odası, Bleda A.Ş. ve EBİ A.Ş. şirketin ortaklarıdır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

www.balioglu.net

Kurum bütçesinin takibi, muhasebe işlemleri, kesin hesap ve raporlama Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C.Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

www.balioglu.net

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

www.balioglu.net

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2020 yılsonu itibariyle; 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır:

5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

İç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67'inci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri,

- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol
- İç denetim

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2020 yılı denetimi kapsamında, mezkur mevzuat çerçevesinde, Ortadoğu Teknik Üniversitesinin iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kurum stratejik planı ve bu planın yıllık uygulama dilimi olan performans programı ile faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren idare faaliyet raporları mevcuttur.

Üniversitenin 2018-2022 yıllarını kapsayan Stratejik Plan ve 2020 yılı Faaliyet Raporunda, İdarenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının idarenin misyon ve vizyonundan haberdar olduğu kanaatine varılmıştır. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere idare birimleri ve alt birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır.

www.balioglu.net

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesinin sağlandığı, kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği anlaşılmıştır

2018-2022 yıllarını kapsayan stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programını hazırlanmıştır. Ayrıca İdare, bütçesini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlamıştır.

İdarenin kurumsal ve iç kontrol riskleri belirlenmiştir ve risklerin değerlendirilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Tespit edilen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Üniversitede ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Bu usul ve esaslara göre gerekli iş ve işlemler yürütülmektedir.

Birimlere ait görev tanımları ve iş akış şemaları oluşturulmuştur.

Üniversitede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmaktadır.

Üniversite, 2020 Yılı Faaliyet Raporunu hazırlayarak mevzuaatta öngörülen süre içinde kendi web sitesinde yayınlamıştır.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporlarında gösterilmekte ve duyurulmaktadır**.**

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlandığı, eylem planında döner sermaye ile ilgili eylemlerin belirlendiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlendiği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapıldığı ve raporlandığı beyan edilmiştir. Ayrıca İç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirildiği ve değerlendirme formları ve raporların düzenlendiği ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirdiği ve rapora ilişkin güncellemeleri tamamlayıp uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunduğu tarafımıza bildirilmiştir.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi bünyesinde 5 tane iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 2 tanesi doludur. İlgili iç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı, hazırlanan raporun üst yöneticiye sunulduğu, üst yöneticinin de İç Denetim Koordinasyon Kuruluna ilgili raporu gönderdiği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Orta Doğu Teknik Üniversitesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kurum İçi Bilimsel Denetim Kapsamında Tutulması Gereken Bilimsel Faaliyetlere İlişkin Verilerin Tam Olarak Tutulmaması

Kurum içi bilimsel denetim kapsamında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 42'nci maddesi gereğince takip edilmesi ve arşivlenmesi gereken akademik faaliyetlerin takibinin, bazı öğretim elemanlarının bu verileri girmemesi veya eksik girmesi nedeniyle tam olarak yapılamadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin (d) bendinde Üniversiteler:

"d) Üniversite: Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur."

şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı maddenin (l) bendinde öğretim elemanlarının; yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve araştırma görevlileri olduğu belirtilmiş, (m) bendinde ise öğretim üyelerinin profesör, doçent ve doktor öğretim üyelerinden oluştuğu ifade edilmiştir.

2547 sayılı Kanun'un *"Amaç"* başlıklı 4'üncü maddesinin (c) bendinde ise yükseköğretimin amacı *"Yükseköğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verilerini yaymak, ulusal alanda gelişme ve kalkınmaya destek olmak, yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapmak suretiyle bilim*

dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmak" olarak belirlenmiştir.

Yine Kanun'un 22'nci maddesinde "*Öğretim üyelerinin görevleri":*

"Madde 22 – a. Yükseköğretim kurumlarında ve bu kanundaki amaç ve ilkelere uygun biçimde önlisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim - öğretim ve uygulamalı çalışmalar yapmak ve yaptırmak, proje hazırlıklarını ve seminerleri yönetmek,

b. Yükseköğretim kurumlarında, bilimsel araştırmalar ve yayımlar yapmak,

..."

olarak ifade edilmiştir.

Bu hükümlere göre, yükseköğretim kurumlarının somutlaşmış en büyük birimi olan üniversitelerin temel görevi; yüksek düzeyde eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, yayın vasıtasıyla bilimsel verileri yaymak ve ulusal alanda ülke gelişimine ve kalkınmasına destek olmaktır. Üniversiteler bu fonksiyonlarını öğretim elemanları aracılığıyla yerine getirmektedir. Öğretim elemanlarının ana omurgasını ise öğretim üyeleri olan, profesör, doçent ve doktor öğretim üyeleri kadrolarında çalışan akademisyenler oluşturmaktadır. Bu nedenle öğretim üyelerinin faaliyetlerinin bilinmesi hem kamu kaynaklarının 5018 sayılı Kanun kapsamında etkili, ekonomik ve verimli kullanılıp kullanılmadığını değerlendirmek, hem de genelde üniversitelerin, özelde ise öğretim üyelerinin kanun ile kendilerine verilen görev ve sorumlulukları yerine getirip getirmediğini tespit etmek için hayati önemdedir.

Nitekim kanun koyucu da bu hususun önemine binaen 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 42'inci maddesini;

"Kurumlariçi Bilimsel Denetim:

a. Öğretim elemanlarının bilimsel yönden denetlenmeleri, onların eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayım, seminer, klinik ve uygulama faaliyetleri üzerinde olur.

b. Her öğretim yılı sonunda, bölüm başkanı bölümün geçmiş yıldaki eğitim - öğretim ve araştırma faaliyeti ile, gelecek yıldaki çalışma planını belirten bir raporu bağlı bulunduğu dekana sunar. Dekan bu rapora kendi kanaatini de ekleyerek, rektöre gönderir. Rektör rapor ve görüşleri değerlendirerek, gerekli tedbirleri alır ve yetersizlik ile ilgili kararlarını

www.balioglu.net

Yükseköğretim Kuruluna bildirir. Enstitü ve yüksekokul müdürü raporunu bağlı olduğu rektör veya dekana gönderir.

c. Her öğretim elemanı, bilimsel araştırmalarının, yayınlarının ve verdiği dersleriyle yönettiği seminerlerin ve uygulamaların listesini, yurt içinde ve dışında yapılan bilimsel kongrelerdeki tebliğlerin birer örneğini, bağlı bulunduğu birim yöneticisinin aracılığıyla rektörlüğe sunmak zorundadır. Yayımlanmayan eserlerin daktilo ile yazılmış birer kopyası verilir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun eser sahibine tanıdığı haklar saklıdır.

d. (Değişik: 17/8/1983 - 2880/23 md.) Öğretim elemanlarının bilimsel yayınları için üniversitelerde ve Yükseköğretim Kurulunda özel arşiv tutulur."

şeklinde düzenleyerek bilimsel faaliyetlerin kayıt altına alınmasını, denetimini, üniversitelerin ve öğretim elemanlarının kanunlarla kendilerine verilen görev ve sorumlulukları yerine getirip getiremediklerinin kontrolünü sağlamayı amaçlamıştır. Bu konuda öğretim elemanlarının nasıl denetleneceğini, hangi hususlara bakılacağını, verilerin nasıl ve kimlere verileceğini en ince detayına kadar düzenlemiştir. Öğretim elemanlarının bilimsel faaliyet kapsamındaki her türlü verisini idareye sunmasını, herhangi farklı bir yoruma yol açmayacak netlikte sayarak belirtmiş ve bu hususta çalışanlara herhangi bir tercih hakkı bırakmayarak bu faaliyetlerin verilmesinin zorunlu olduğunu da açıkça belirtmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yapılan açıklamalar bağlamında ODTÜ'de yapılan incelemelerde, üniversitede çalışan araştırmacıların tüm bilimsel faaliyetlerinin kayıt altına alınarak arşivlendiği bir otomasyon sisteminin kullanıldığı görülmüştür. Otomasyon sistemi üzerinden araştırmacılar için kişisel web sayfaları sağlandığı, bu sistemdeki verilerin yıllık kurumsal performans değerlendirmesi, bilim ödülü uygulaması, atama ve yükseltme süreçleri ile akademik teşvik ödeneği süreçleri için de kullanıldığı ve bu suretle akademik personelin sisteme veri girişlerinin teşvik edildiği anlaşılmıştır. Kullanılan otomasyon sisteminin öğretim elemanları tarafından diğer veriler girilmese bile ISI WoS'ta yayınlanan makaleleri ve yapılan atıfları aylık olarak çektiği ve yayınların kalitesini ifade eden çeyreklik dilimlerini gösterecek şekilde sisteme yansıttığı görülmüştür. Ayrıca en sonuncusu 15 Aralık 2020 yılında yapıldığı tespit edilen yazılı tebligat ve duyurular ile idare tarafından öğretim elemanlarından bilimsel faaliyetlerini sisteme girmesinin istenildiği de anlaşılmıştır.

Bunların yanında, kurum içi rekabet ve kaliteyi artırmak ve başarılı akademisyenleri ödüllendirmek amacıyla akademik bilim ödülü sistemi geliştirildiği, bu şekilde öğretim

elemanlarının bilimsel faaliyetlerini sisteme girmesinin teşvik edildiği görülmüştür. Kurumun bu kapsamda gerçekleştirdiği uygulamalar değerlendirildiğinde, hem 2547 sayılı Kanun'un 42'inci maddesi ile öngörülen gerekliliklerin yerine getirilmesi açısından, hem de kurumun tüm faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde kayıt altına alınarak performans değerlendirmelerinin gerçekleştirilmesi yönünden yerinde ve iyi uygulama örneklerinden olduğu kanaatine varılmıştır.

Diğer taraftan, bu uygulamaların Türkiye'nin de paydaşı olduğu ve Avrupa alanında yükseköğretimin kalitesinin belirli bir düzeyin üzerine çıkarılması hedefiyle yürütülen Bologna Süreci kapsamında öngörülen kalite güvence ilke ve standartları ile de uyumlu olduğu anlaşılmıştır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde, kurumun bu kapsamdaki uygulamalarının oldukça önemli, örnek teşkil edebilecek başarılı bir yaklaşım olduğu değerlendirilmiştir.

Ancak idare tarafından akademik personel teşvik uygulamaları zaman zaman yapılan duyurularla sisteme veri girişi için teşvik edilmesine rağmen, sistem üzerinde yapılan incelemelerde, 590 araştırmacının son 1 yılda bu bilgilerini hiç güncellemediği ve yine önemli miktarda araştırmacının da verilerini kısmen sisteme işlediği anlaşılmıştır. Ayrıca bilim ödülü gibi uygulamaların Rektörlük düzeyinde sahiplenilmesi ve yıllık performans değerlendirme süreçlerinin kurumsal kültüre dönüştürülmüş olması önemli olmakla birlikte, yapılan incelemelerde 2018 faaliyet yılı için kurumda 2.044 akademik personel bulunmasına rağmen performans değerlendirmesi için yalnızca 598 (toplam akademik personelin yaklaşık %29'u) araştırmacının başvuru yaptığı, 2019 faaliyet yılı kapsamında ise bu sayının 469 (toplam akademik personelin yaklaşık %22,7'si) olarak gerçekleştiği görülmüştür. 2019 yılında kurumun unvanlara göre akademik personel sayıları ve performans değerlendirme sürecine başvuran araştırmacı sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tabloda görüleceği üzere bilim ödülü kapsamında birçok öğretim elemanının faaliyetlerini sisteme girmediği ve/veya herhangi bir bilimsel faaliyeti olmadığı için başvuru kapsamında değerlendirilmediği anlaşılmaktadır. Bu durum bilim ödülü gibi uygulamaların etki düzeyini olumsuz etkilemekte ve öğretim elemanlarının bilimsel faaliyetlerinin kurum otomasyon sistemine tam olarak yansıtılamadığını göstermektedir.

Tablo 9: Performans İçin Unvan Bazında Değerlendirilen Personel Yüzdesi

Unvan	Toplam Personel Sayısı	Değerlendirilen Personel Sayısı	Değerlendirilen Personel Yüzdesi (%)
Prof. Dr.	378	199	52,65

www.balioglu.net

Doç. Dr.	156	67	42,95
Dr. Öğr. Üyesi	196	77	39,29
Öğr. Gör.	438	114	26,03
Arş. Gör.	898	12	1,34
Toplam	**2.066**	**469**	**22,70**

Performans değerlendirme süreçleri, akademik personelin faaliyetlerinin kayıt altına alınması, kurumun güçlü ve zayıf yönlerinin tespit edilerek stratejik politika ve uygulamalar gerçekleştirilmesi ve kurumun gelişimi açısından oldukça önemlidir. Ancak katılımın oldukça düşük olması, faaliyetlere yönelik arşivin içeriğinde eksiklikler bulunması, akademik personele ilişkin performans değerlendirmeleri açısından Kurumun gerçek durumunu yansıtmasında önemli riskler ortaya çıkarmaktadır.

Öte yandan, akademik teşvik ödeneği gibi bilimsel faaliyetler açısından teşvik edici diğer mekanizmalar değerlendirildiğinde de İdare tarafından kullanıcıların girişlerini oldukça kolaylaştıran otomasyon sistemi kullanılmasına rağmen, öğretim elemanlarının birçoğunun akademik teşvik ödeneği için başvuru yapmaması veya sadece akademik teşvik ödeneği almaya yetecek kadar veriyi sisteme girip diğer verileri girmemesi nedeniyle, bilimsel faaliyetlerin tamamının kurum envanterinde yer almadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Söz konusu hususa Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) kapsamında bakıldığında da öğretim üyelerinin bilimsel faaliyetlerini tam olarak kurum envanterine yansıtamadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, ODTÜ'de akademik teşvik ödeneği, bilim ödülü ve BAP kapsamında çalışma yapanlar ile ilgili dikkat çeken bir diğer husus ise akademik teşvik ve bilim ödülü alanlar ile BAP kapsamında çalışma yapanların genellikle kesişmesidir. Diğer bir ifade ile akademik teşvik ödeneği almaya hak kazanan kişiler genellikle bilim ödülünü de almaya hak kazanmakta ve BAP kapsamındaki projelerde de yürütücü olarak görev almaktadırlar. Bu durum bilimsel faaliyetleri teşvik ve ödül kapsamında kayıt altına alınanların genellikle aynı kişiler olduğunu göstermektedir. Bu anlamda düşünüldüğünde, akademik teşvik ve ödüller ile BAP kapsamında faaliyetlerini bildiren öğretim üyelerinin genellikle aynı kişiler olması nedeniyle, 2547 sayılı Kanun'un 42'nci maddesinin emredici hükmünün uygulanması hususunda sadece teşvik mekanizmasının kullanılmasının yeterli olmadığı görülmektedir.

Sonuç olarak 2547 sayılı Kanun'un 42'nci maddesiyle öğretim üyelerinin üretkenliği ve verimliliğini ölçmek öngörülse de bazı öğretim elemanlarının Kanun'un amir hükmüne rağmen

verilerini girmemeleri nedeniyle performans ölçümünün etkin bir şekilde yapılamadığı görülmektedir.

Bu nedenle, 42'inci madde kapsamında girilmesi gereken bilimsel faaliyetlere ilişkin verilerin takibinin daha etkin bir şekilde yapılması, bu verileri zamanında ve eksiksiz olarak vermeyenler hakkında da genel hükümler çerçevesinde işlem yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Sosyal Güvenlik Kurumuna Yersiz Ödenen Emekli Kesenekleri ile Genel Sağlık Sigortası Primlerinin Üniversite Hesabına İadesinin Sağlanamaması	2019	Yerine Getirilmedi.	İzlemeye alındı.
Dış Kaynaklı Hibe Kullanılarak Yürütülen Projelerden Tamamlananların Kapatılamaması Nedeniyle Bilanço Hesaplarında Hataya Yol Açılması	2019	Yerine Getirilmedi.	İzlemeye alındı.
Taşınırların Takibi, Muhafazası ve Kontrolünde Hatalı Uygulamaların Bulunması	2019	Yerine Getirilmedi	İzlemeye alındı.
İşçi Statüsünde İstihdam Edilen Personele Ait Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması Sebebiyle Mali Tablolarda Hata Bulunması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi.	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi.
Kamu İdaresinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Ödenmemiş Borçlarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi.	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi.
Proje Karşılığı Aktarılan Hibelerden Kullandırılan Avansların Mahsubundan Arta Kalan Tutarların İlgili Avans Hesabı Yerine Emanetler Hesabında İzlenmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi.	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin Davalardan Kaynaklanan Borçlarının ve Yükümlülüklerinin Mali Tablolara Yansıtılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi.	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. **KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ..... 22**
2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 24**
3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU..... 24**
4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI..... 25**
5. **DENETİM GÖRÜŞÜ 25**
6. **DENETİM BULGULARI 26**
7. **EKLER..... 30**

www.balioglu.net

KISALTMALAR

ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Özel Bütçe İçerisinde Yer Alması Gereken Katkısız Gelirlerin Döner Sermaye İşletmesinin Geliri Olarak Kaydedilmesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendi uyarınca, 04.08.1999 tarih ve 23776 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik kapsamında kurulmuştur.

Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet alanları" başlıklı 5'inci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, kurslar açmak,

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

c) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek, faaliyet alanları ile sınırlı olarak her türlü mal ve hizmet üretiminde bulunmak, önceden Rektörün onayı alınmak suretiyle elde edilecek ürünleri pazarlamak, teşhir ve satış yerleri açmak,

d) Üniversite ile ona bağlı birimlerde tahlil ve araştırmalar yapmak ve rapor düzenlemek,

e) Her türlü basım ve yayım hizmetlerini yerine getirmek,

Olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Döner Sermaye İşletmesinin Yönetim Kurulu, Üniversite Yönetim Kuruludur. Üst Yönetici Rektördür. Rektör bu yetkisini uygun gördüğü ölçüde yardımcılarına, dekanlara veya enstitü, yüksek okul ve araştırma ve uygulama merkezi müdürlerine devredebilir.

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. İşletme Müdürlüğü bünyesinde 1 işletme müdürü, 5 idari memur ve 13 sürekli işçi hizmet vermekte olup; idari memurların kadroları, özel bütçede; diğerlerinin ise İşletmededir. İşletmenin Saymanlık Müdürlüğünde, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 Saymanlık Müdürü, 8 memur

www.balioglu.net

bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan işletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; kamu idaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 94.508.700,00 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2020 bütçe gideri 73.791.042,82 TL, bütçe geliri ise 58.048.799,80 TL olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılı bilançosuna göre ödenmiş sermayesi 26.092.130,90 TL olan İşletmenin öz sermayesi 77.728.942,56 TL, aktif toplamı 115.539.627,65 TL'dir. 109.927.389,89 TL dönen varlık toplamına karşılık 32.825.184,42 TL kısa vadeli borcu bulunmaktadır.

www.balioglu.net

2020 Yılı Gelir Tablosuna göre net satış geliri 50.628.385,32 TL olan İşletme, yılı 3.575.251,40 TL net dönem zararı ile kapatmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar

aşağıda yer almakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter Defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosu tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

www.balioglu.net

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

www.balioglu.net

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Özel Bütçe İçerisinde Yer Alması Gereken Katkısız Gelirlerin Döner Sermaye İşletmesinin Geliri Olarak Kaydedilmesi

ODTÜ özel bütçe hesaplarında yer alması gereken katkısız gelirlerin (kitap satış, giriş kart bedeli, araç pulu, saf su satışı, hediyelik eşya satışı, bal satışı, kitap cezaları, limon gelirleri, hasar tespit gelirleri) Döner Sermaye İşletmesinin geliri olarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine göre döner sermaye işletmesinin gelirleri, işletme adına yapılan mal ve hizmet satışları ile diğer gelirlerden oluşur.

Söz konusu Kanun'un 58'inci maddesine göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik'in 3'üncü maddesinde işletmelerin faaliyet alanları tanımlanmıştır. Bu maddeye göre, Döner Sermayeli İşletmelerin faaliyet alanları aşağıda gösterildiği gibidir:

"a) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetler yapmak,

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulamasını sağlamak,

c) Üniversite ve ona bağlı kurumlarda hasta muayene ve tedavisi yapmak ve bunlarla ilgili tahlil ve araştırmaları yürütmek,

d) Faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretiminde bulunmak"

Aynı Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde döner sermaye işletmelerinin gelirleri;

www.balioglu.net

"a) Bu işletmelerde yapılacak iş ve hizmetler ile üretilen malların satışı karşılığında sağlanan gelirler,

b) Bağış ve yardımlar,

c) Sair gelirler."

Olarak belirlenmiştir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin 2'nci maddesinde ise Döner Sermaye İşletmesinin faaliyet alanları;

"a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, kurslar açmak,

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

c) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek, faaliyet alanları ile sınırlı olarak her türlü mal ve hizmet üretiminde bulunmak, önceden Rektörün onayı alınmak suretiyle elde edilecek ürünleri pazarlamak, teşhir ve satış yerleri açmak,

d) Üniversite ile ona bağlı birimlerde tahlil ve araştırmalar yapmak ve rapor düzenlemek,

e) Her türlü basım ve yayım hizmetlerini yerine getirmek."

Olarak sıralanmıştır.

Üniversitelerin gelir kaynakları ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 55'nci maddesinde belirlenmiştir. Bu gelirler;

a. Her yıl bütçeye konulacak ödenekler,

b. Kurumlarca yapılacak yardımlar,

c. Alınacak harç ve ücretler,

d. Yayın ve satış gelirleri,

e. Taşınır ve taşınmaz malların gelirleri,

f. Döner sermaye işletmelerinden elde edilecek karlar,

www.balioglu.net

g. Bağışlar, vasiyetler ve diğer gelirlerdir.

ODTÜ Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde katkısız gelirler olarak adlandırılan ve herhangi bir bilimsel araştırmaya ya da projeye veya doğrudan bir akademik çalışmanın katkısına dayanmayan kitap satışı, giriş kart bedeli, araç pulu satışı, saf su satışı, hediyelik eşya satışı, bal satışı, kitap cezaları, limon gelirleri, hasar tespit gelirleri adı altında tahsil edilen ve işletme geliri olarak kabul edilip kayda alınan tahsilatlar bulunmaktadır. 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporuna da konu edilen tespitle ilgili olarak İdare, herhangi bir düzeltici işlem tesis etmediği gibi yeni gelir kalemleri de işletme gelirlerine dahil edilir olmuştur.

2020 yılında döner sermaye işletmesi faaliyet alanları ile ilgisi bulunmayıp ODTÜ özel bütçe hesapları içerisinde yer alması gereken 4.374.116,33 TL'lik tutar, döner sermaye işletmesine ait gelir olarak kaydedilmiştir.

Döner Sermaye İşletmesinde katkısız gelir olarak sınıflandırılıp tahsilatı yapılan ve yukarıda yer alan tabloda sayılan gelir kalemleri doğrudan herhangi bir akademik çalışmaya ve katkıya dayanmayan, işletmenin faaliyet alanı içerisinde de yer almayan gelirler olup özel bütçe hesaplarına dahil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan uygulamalar mevzuata aykırı olduğu gibi İşletmenin 600 Gelirler Hesabının 4.374.116,33 TL fazla görünmesine yol açarak Gelir Tablosunu, 102 Banka Hesabının da aynı tutar kadar fazla görünmesine yol açarak Bilançoyu etkilemektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

7. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Yarı Mamul ve Mamul Mal Stok Rakamlarının Doğru ve Güvenilir Olmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi.	Kurum Tarafından Düzeltici İşlem Tesis Edildi.
Özel Bütçe İçerisinde Yer Alması Gereken Katkısız Gelirlerin Döner Sermaye İşletmesinin Geliri Olarak Kaydedilmesi	2019	Yerine Getirilmedi.	Bulgu konusu yapıldı.(Diğer Bulgular, Bulgu 1)
Ekonomik Değer Taşıyan Hak Alımlarının Giderleştirilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi.	Kurum Tarafından Düzeltici İşlem Tesis Edildi.
Katma Değer Vergilerinin Muhasebe Kayıtlarına Hatalı Yansıtılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi.	Kurum Tarafından Düzeltici İşlem Tesis Edildi.

www.balioglu.net